

PRAVA PACIJENATA

Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Sl.list CG" 39/04, 14/10)

Zakon o pravima pacijenata ("Sl.list CG" 40/10)

Građanin-pacijent ima pravo na JEDNAKOST u cjelokupnom tretmanu prilikom ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, i pravo na:

PRAVO NA SLOBODAN IZBOR DOKTORA

Pacijent, upućen od strane izabranog doktora medicine, ima pravo da izabere doktora specijalistu medicine u skladu sa kadrovskim mogućnostima ustanove.

PRAVO NA INFORMISANJE I OBAVJEŠTAVANJE

Pacijent ima pravo na blagovremen pristup svim vrstama informacija o njegovom zdravstvenom stanju i bolesti, načinu pružanja zdravstvenih usluga i njihovog korišćenja, kao i na sve informacije koje su, na osnovu naučnih ispitivanja i istraživanja, poznate i dostupne.

Zdravstvena ustanova je dužna da pacijentu pruži informaciju o sadržini medicinske dokumentacije.

Pacijent ima pravo na informaciju o mreži zdravstvenih ustanova i vrstama zdravstvenih usluga koje se u njima ostvaruju.

Pacijent ima pravo da bude upoznat sa imenom i prezimenom zdravstvenog radnika koji mu pruža zdravstvenu uslugu i njegovim stručnim zvanjem.

Pacijent i član njegove porodice ima pravo da zna termine za razgovor sa doktorom koji mu pruža zdravstvenu uslugu.

Pacijent ima pravo da od zdravstvenog radnika blagovremeno dobije obavještenje, koje mu je potrebno kako bi donio odluku o prihvatanju ili odbijanju predložene medicinske intervencije. Obavještenje obuhvata:

- dijagnozu i prognozu ishoda bolesti;
- kratak opis i svrhu predložene medicinske intervencije, vrijeme trajanja i moguće posledice preduzimanja odnosno nepreduzimanja predložene medicinske intervencije;
- vrstu i procjenu mogućih rizika, bola, trajnih ili drugih sporednih posledica;
- alternativne metode liječenja;
- moguće promjene stanja pacijenta poslije preduzimanja predložene medicinske intervencije, kao i moguće promjene u načinu života pacijenta;
- dejstvo lijekova i moguće sporedne posledice tog dejstva.

Obavještenje daje zdravstveni radnik visoke stručne spreme (nadležni zdravstveni radnik), koji pacijentu pruža određenu vrstu zdravstvene usluge a ako to pacijent ne zahtijeva, usmeno na način koji je razumljiv pacijentu, vodeći računa o njegovoj starosti, obrazovanju i socijalnom stanju.

Nadležni zdravstveni radnik u medicinsku dokumentaciju unosi podatak da je pacijentu, odnosno članu porodice dao obavještenje.

Pacijent se može odreći prava na obavještenje, osim ako je predložena medicinska intervencija neophodna, odnosno da je rizično njeno nepreduzimanje, kao i u slučajevima kada to direktno ugrožava život i zdravlje drugih lica.

Izuzetno, nadležni zdravstveni radnik može prećutati dijagnozu, tok predložene medicinske intervencije i njene rizike ili obavještenje ograničiti, ako postoji ozbiljna opasnost da će se obavještenjem znatno naškoditi zdravlju pacijenta, u kom slučaju se obavještenje može dati članu porodice pacijenta.

Pacijent ima pravo da, nakon svakog pregleda i medicinske intervencije tokom pružanja zdravstvene zaštite, bude obavješten o rezultatima pregleda i med. intervencije, kao i o razlozima za eventualnu različitost tih rezultata od očekivanih.

PRAVO NA SAMOODLUČIVANJE

Pacijent ima pravo da slobodno odlučuje o svemu što se tiče njegovog života i zdravlja, osim u slučajevima kada to direktno ugrožava život i zdravlje drugih lica. Pacijent slobodno odlučuje između više mogućih oblika medicinskih intervencija koje ponudi doktor i može da odbije pregled i liječenje, hirušku ili drugu medicinsku intervenciju.

Pacijent ima pravo da odbije predloženu medicinsku intervenciju, ako je svjestan i orjentisan u vremenu i prostoru i ako je sposoban za rasuđivanje, čak i u slučaju kada se njome spašava ili održava njegov život.

Nadležni zdravstveni radnik dužan je da pacijentu ukaže na posledice njegove odluke o odbijanju predložene medicinske intervencije i da o tome od pacijenta zatraži pisanu izjavu koja se čuva u medicinskoj dokumentaciji. U koliko pacijent odbije davanje pisane izjave nadležni zdravstveni radnik će o tome sačiniti službenu zabilješku.

U hitnim slučajevima, ako je pacijent bez svijesti ili iz drugih razloga nije u stanju da saopšti svoj pristanak, medicinska intervencija se može preduzeti kada to zahtijeva takvo stanje a ako bi nepreduzimanje intervencije za pacijenta nastupila opasnost po život.

Medicinska intervencija nad maloljetnim pacijentom ili pacijentom lišenim poslovne sposobnosti može se preduzeti uz pristanak njegovog zakonskog zastupnika ili staraoca. On može dati izjavu koja se cijeni i uzima u obzir u skladu sa godinama starosti i stepenom razumjevanja zdravstvenog stanja za pristanak na predloženu medicinsku intervenciju. Nadležni zdravstveni radnik koji smatra da zakonski zastupnik ili staralac pacijenta ne postupa u najboljem interesu pacijenta, dužan je da o tome odmah obavijesti nadležni organ starateljstva.

Pacijent daje pristanak na predloženu medicinsku intervenciju usmeno ili u pismenom obliku.

U medicinsku dokumentaciju nadležni zdravstveni radnik upisuje podatke o pristanku pacijenta, odnosno odbijanju predložene medicinske intervencije.

PRAVO UVIDA U MEDICINSKU DOKUMENTACIJU

Zdravstvena ustanova je dužna da, na zahtijev pacijenta, omogući uvid i kopiranje (po pisanom zahtijevu) njegove medicinske dokumentacije.

PRAVO PACIJENTA DA ODBIJE DA BUDE PREDMET NAUČNOG ISPITIVANJA I ISTRAŽIVANJA

Naučno ispitivanje i istraživanje može se preduzeti nad punoljetnim i poslovno sposobnim pacijentom samo uz njegovu pisanu saglasnost, koju u svako vrijeme može opozvati, a nakon što je dovoljno obavješten o svrsi, cilju, toku postupka i td.

PRAVO NA DRUGO STRUČNO MIŠLJENJE

Pacijent ima pravo da traži drugo stručno mišljenje o svom zdravstvenom stanju.

Drugo stručno mišljenje pacijentu je, na usmeni ili pisani zahtijev, dužan dati svaki zdravstveni radnik visoke stručne spreme i odgovarajuće specijalizacije koji nije učestvovao u direktnom pružanju određenog oblika zdravstvene usluge pacijentu.

PRAVO NA PRIVATNOST I POVJERLJIVOST

Tokom posjete doktoru i sprovođenja dijagnostičkih ispitivanja kao i terapijskih procedura pacijent ima pravo na zaštitu svoje privatnosti.

Lični podaci i informacije koje je pacijent zaopštio zdravstvenom radniku, kao i one o njegovom zdravstvenom stanju, o dijagnostici, terapijski procedurama i td. predstavljaju profesionalnu tajnu.

Pregledu pacijenta, preduzimanju medicinskih procedura kao i pružanju lične njege mogu prisustvovati samo zdravstveni radnici koji vrše određenu medicinsku intervenciju uz prethodno obezbjeđene uslove za privatnost.

Pacijent može dati saglasnost za prisustvo drugih lica.

Pacijent ima pravo da odredi lica kojima se može dati obavještenje o njegovoj bolesti, o liječenju, o prijemu u zdravstvenoj ustanovi, kao i lica kojima ove informacije se ne mogu saopštiti.

Tokom boravka u zdravstvenoj ustanovi pacijent ima pravo da prima posjete i komunicira sa drugim licima u skladu sa opštim aktima i pravilima ustanove.

PRAVO NA BLAGOVREMENU ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

Pacijent ima pravo na blagovremenu zdravstvenu zaštitu.

Zdravstvena ustanova je dužna da utvrdi vrijeme, odnosno rok, u kojem se određena zdravstvena usluga mora obezbjeđiti.

Na zahtijev pacijenta, zdravstvena ustanova je dužna da ga obavijesti o redoslijedu i o promjenama na listi čekanja kod intervencija koje nijesu neodložne.

PRAVO NA PRIGOVOR

Pacijent kome je uskraćeno pravo na zdravstvenu zaštitu ili koji nije zadovoljan pruženom zdravstvenom uslugom ili postupkom zdravstvenog ili drugog radnika u zdravstvenoj ustanovi može podnijeti prigovor.

Prigovor se podnosi Zaštitniku prava pacijenata, usmeno ili u pisanom obliku.

Zaštitnik prava pacijenata najkasnije u roku od 3 dana utvrđuje sve okolnosti i činjenice u vezi sa navodima iznijetim u prigovoru i o tome obavještava podnosioca prigovora.

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE

Pacijent kod koga nastupi pogoršanje zdravstvenog stanja zbog nestručnog i nesavjesnog postupanja zdravstvenog radnika ili zdravstvenog saradnika ima pravo na odgovarajuću naknadu štete, u skladu sa zakonom.

Pacijent koji zbog naučnog ispitivanja i istraživanja pretrpi štetu na svom tijelu ili zdravlju ima pravo na naknadu štete, bez obzira na krivicu, u skladu sa zakonom.

PRAVO NA SAMOVOLJNO NAPUŠTANJE ZDRAVSTVENE USTANOVE

Pacijent ima pravo da samovoljno napusti zdravstvenu ustanovu u kojoj se liječi, osim u slučajevima kada bi to štetilo zdravlju i sigurnosti drugih lica i sigurnosti pacijenta.

U slučaju samovoljnog napuštanja zdravstvene ustanove pacijent je dužan potpisati izjavu o napuštanju, a u koliko odbije da je potpiše, zdravstveni radnik će sačiniti službenu zabilješku.